

Innhold

Forord	5
<i>Kapittel 1</i> Spesialpedagogikk og etikk	11
<i>Solveig M. Reindal og Rune Sarromaa Hausstätter</i>	
Litt om fagområdet etikk	12
Etikkens spenningsfelt: mellom det kollektive og det individuelle	13
Det kollektive og det individuelle: Spesiell, ulik, forskjellig	15
Det kollektive og det individuelle: spørsmål om rettferdighet	17
Mot det gode liv?	18
<i>Kapittel 2</i> Med blick for barnet? Spesialpedagogisk profesjonsforståelse og etiske posisjoner	20
<i>Eva Simonsen</i>	
Et begrepshistorisk perspektiv	23
Velferdsstatsprofesjon og forvalter av normalitet	25
Velferdsstat og profesjon i vekst	26
Differensiering som politikk og vitenskap	29
Profesjonsforståelse og etiske posisjoner	32
Med blick for barnet?	35
Det spesialpedagogiske blikket	36
<i>Kapittel 3</i> Etikk og audiopedagogikk	
- en drøfting på bakgrunn av et historisk eksempel	39
<i>Patrick Kermit</i>	
Innledning	39
Utviklingen av audiopedagogikken og opplæring av døve barn	40
Medikaliseringen av audiopedagogikken	42
Idéen om rehabilitering	44
Døve barns rehabilitering i et historisk perspektiv	45

	Normalitetsforventninger	46
	Instrumentalisering og reduksjon	47
	Kritiske refleksjoner i forhold til dagens situasjon	49
	Oppsummering	51
Kapittel 4	Den spesielle eleven i spesialpedagogikken: et bidrag til spesiallærerens etiske utvikling	53
	<i>Rune Sarromaa Hausstätter</i>	
	Om bidraget	54
	Strategier om det spesielle i pedagogikken: Klassifiseringer ...	55
	Funksjonshemning og avvik: Posisjon	63
	Mennesker i bevegelse: Profesjonsetikk	69
Kapittel 5	Gjennom labyrinten: Hva er (spesial)pedagogikk i et inkluderende miljø?	72
	<i>Dóra S. Bjarnason</i>	
	Innledning	72
	Spesialpedagogikk i en inkluderende skole.	74
	Endret praksis: «top down» og «bottom up»	80
	Stemmer	83
	Konklusjon	86
Kapittel 6	Julia Kristeva om funksjonshemning, usynliggjøring og solidaritet i lys av og sårbarhetens politikk	88
	<i>Berit H. Johnsen</i>	
	Innledning	88
	Kommunikasjon og språk i tekst og tale	89
	Språket, kroppen og den Andre	91
	Den fremmede i oss selv	92
	Frihet, likhet, fellesskap og erkjennelse av sårbarhet	94
	Norsk inkluderingspedagogikk i lys av sårbarhetens politikk ...	96
Kapittel 7	En bekreftelsens etikk: Universelle rettigheter og et individuelt ansvar	100
	<i>Jenny Steinnes</i>	
	Innledning	100
	Individuelle rettigheter, stigmatisering og usynliggjøring	103
	Et historisk blick på skolen. Forholdet mellom politisk styring og individuelle forskjeller	106

	Menneskerettigheter, rasjonalitets- og modernitetskritikk	108
	Jacques Derrida, subjektet, rasjonaliteten og en bekreftelsens etikk	112
	Spesialpedagogen, universelle rettigheter og et individuell ansvar	114
Kapittel 8	Dilemmaer om ulikhet: Forskjellighet sett i lys av kapabilitetstilnærmingen som grunnlag for spesialpedagogisk virksomhet	116
	<i>Solveig M. Reindal</i>	
	Spesialpedagogikkens dilemma	116
	Forskjellighet og funksjonshemning	118
	Kapabilitetstenkingen og forskjellighet	125
	Dilemmaet om forskjellighet og etikk	130
Kapittel 9	Livskvalitet – et mulig grunnlag for å legge til rette og å evaluere (spesial)undervisning i en inkluderende skole	133
	<i>Joronn Sæthre</i>	
	Innledning	133
	Livskvalitetsforskning	134
	Hva forstås med livskvalitet?	135
	Livskvalitet for alle?	139
	Kritikk mot livskvalitetsbegrepet	140
	Operasjonalisering av begrepet livskvalitet	142
	Hvilket bidrag kan livskvalitet gi når det gjelder (spesial)undervisning?	143
	Sosial deltaking	145
	Verdsetting	146
	Mestring	147
	Autonomi	147
	Livskvalitet i en skolesammenheng	148
Kapittel 10	Rättvisa eller rättighet? Konsekvenser av utbildningspolitiske värdeförskjutningar för barn och unga med skolsvårigheter	150
	<i>Bengt Persson</i>	
	Innledning	150
	Social etik och pedagogiskt nytänkande	152
	Svensk specialpedagogik i förändring	155

En ny läroplan - en för varje skolform	157
Specialpedagogik och etik	158
Från rättvisa till rättighet	160
Avslutande reflektioner	161
Bidragstere	163
Litteratur	165